

'Ik heb nooit een slechte relatie met de farmaceutische industrie gehad'

De verrassende carrièrestap van oud-politica Agnes Kant

'Met iedereen wordt samengewerkt en dat moet ook'

Oud-fractievoorzitter van de SP Agnes Kant maakt sinds januari deel uit van de staf van het Nederlands Bijwerken Centrum Lareb in Den Bosch. Als politica stond zij bekend om haar kritische houding richting de farmasector. Klopt, zegt Kant hier nu over. Maar ik was objectief en mijn kritiek was altijd onderbouwd. "Die objectieve en onafhankelijke instelling heeft me ook complimenten van farmaceuten opgeleverd."

Sommigen waren toch wel verbaasd toen het Lareb in oktober de naam van een nieuwe stafmedewerker bekend maakte. Agnes Kant? Velen kennen haar vooral als het SP-Kamerlid dat zich zeer kritisch opstelde ten opzichte van de farmaceutische sector. Zo was zij in 2005 de vrouw achter het SP-voorstel 'Vijfentwintig medicijnen tegen te grote macht van de farmaceutische industrie'. Is haar nieuwe functie dan geen merkwaardige carrièrestap?

"Nee hoor", zegt Kant resoluut in het eerste interview dat zij geeft in haar Lareb-rol. "Het past juist heel goed. Ik heb nooit een slechte relatie met de farmaceutische industrie gehad. Ik benader alles objectief, dus ook als het om geneesmiddelen gaat. Dat heeft te maken met mijn achtergrond als onderzoeker: ik probeer alle beschikbare informatie te vergaren en op basis daarvan een oordeel te vormen. Kijk maar naar dat

initiatiefvoorstel, dat uitgebreid was en analytisch onderbouwd. Daaruit blijkt ook mijn aanhoudende betrokkenheid bij dit onderwerp."

Natuurlijk was de toon in de Tweede Kamer politiek gekleurd, erkent Kant. "Maar sec inhoudelijk kan niemand me partijdigheid verwijten. Zo was ik de ene keer kritisch omdat ik vond dat een farmaceut zich niet hield aan de regels rond gunstbetoon. De andere keer was ik kritisch op de overheid, omdat die om financiële redenen een goed geneesmiddel uit het ziekenfondspakket hield. Die instelling heeft me ook wel complimenten van farmaceuten opgeleverd."

Andere toon

Kant verzekert dat haar komst naar het Lareb niet betekent dat het centrum een andere toon aan gaat slaan. "Natuurlijk is dit een andere rol dan ik in de politiek had, maar deze keus heb ik weloverwogen gemaakt. Lareb werkt met iedereen samen met behoud van de eigen positie, en dat moet ook. De kern blijft het bewaken van de bijwerkingen van geneesmiddelen, in het belang van de patiënt en de volksgezondheid. En dat is uiteraard ook in het belang van de farmaceutische industrie."

Een interview met Agnes Kant leest u op pagina 3.

Nefarma &

Ophef door gezondheidsportal

Een apotheek via internet kan nooit dezelfde farmaceutische zorg leveren als de huisapotheek. Dat stelt branche- en beroepsorganisatie KNMP in een reactie op berichten dat farmabedrijf Pfizer een gezondheidsportal in het leven heeft geroepen. Onderdeel daarvan vormt een online bestelservice voor herhaalmedicatie. De apothekerskoepel zat al om tafel met Pfizer, maar tot veel meer dan een 'agreement to disagree' leidden de gesprekken niet. Tot uitwisseling van de wederzijdse argumenten komt het in de dialoog tussen Maayke Fluitman (KNMP) en Dennis van Bergen van der Grijp (Pfizer) op **pagina 4&5**.

Gezondheid in 2011

Zijn in de laatste maand van een kalenderjaar de jaaroverzichten niet uit kranten en van televisie weg te denken; in de eerste maand van een nieuw jaar kijken we alweer massaal vooruit naar de twaalf maanden die voor ons liggen. Zo ook in dit blad. De minister liet via de media alvast wat bespiegelingen los over onder meer de voortgang van marktwerking in de zorg. Wij vroegen een aantal koepelorganisaties die actief zijn in de gezondheidszorg hoe zij het nieuwe jaar voor zich zien. De antwoorden leest u in het 'dossier 2011' op **pagina 6&7**.

Behoedzaam met biosimilars

UVIT, een van de grotere zorgverzekeraars van ons land, gooide vorig jaar de knuppel in het hoenderhok door plannen te openbaren rond een preferentiebeleid voor biotechnologische geneesmiddelen. Zowel fabrikanten als registratieautoriteiten en apotheken kwamen direct in het geweer. Medisch onverantwoord, luidde de voornaamste kritiek. Intussen is ook het College voor Zorgverzekeringen tot die conclusie gekomen, maar daarmee is de kous nog niet af, zo blijkt op **pagina 8**.

'We hebben een heel duidelijk gezamenlijk belang'

Na twaalf jaar in de landelijke politiek is Agnes Kant weer terug bij haar oude vakgebied: de epidemiologie. Na haar vertrek als fractievoorzitter van de SP, in maart, heeft ze eerst een time-out genomen om te zien wat ze precies wilde. "Ik ben bij wijze van test gewoon gaan lezen: wat lees ik het makkelijkst en het liefst uit? Al snel was duidelijk dat ik heel geboeid ben door geneesmiddelen, innovatie, veiligheid en het feit dat mensen daar vertrouwen in moeten hebben. En laten ze me nu ook vragen voor het Lareb..."

De komende jaren wil Kant vooral bijdragen aan het herstel van het vertrouwen. "Mensen moeten er op kunnen vertrouwen dat wetenschappelijke kennis kwalitatief deugt en objectief is."

Ooit zei u dat farmaceuten niet in adviescommissies over vaccinaties zouden moeten zitten, om het wantrouwen niet aan te wakkeren.

"Bij voorkeur niet, nee. Maar daar waar dat niet kan, moeten op z'n minst de belangen transparant zijn, en moet er evenwicht zijn met voldoende onafhankelijke krachten. De kern van Lareb is dat het zich in de oordeelsvorming niet laat beïnvloeden door farmaceuten, patiënten en zelfs niet door de overheid. Zo is het RIVM verantwoordelijk voor de vaccinatieprogramma's, dus is het verstandig dat het bewaken van de

"Het is heel erg dat mensen door foutieve informatie het vertrouwen verliezen in een vaccinatieprogramma"

bijwerkingen daarvan sinds januari bij een ander instituut ligt, namelijk Lareb."

Belangrijke experts op het gebied van medicatieveiligheid werken ook voor farmaceutische bedrijven. Die expertise kun je toch niet links laten liggen?

"Nee, vanzelfsprekend niet. Hetzelfde geldt voor de deskundigheid van artsen en apothekers en de ervaringsdeskundigen: de patiënten. Alle informatie en kennis is van belang. Waar het om gaat is dat de beoordeling en weging van al die informatie en kennis wetenschappelijk onafhankelijk gebeurt. Bij Lareb is er de garantie dat er geen belangenverstrengeling is. Overigens wisselen Lareb en de farmaceutische bedrijven alle relevante informatie ook uit. Hiervoor gelden wettelijke regels waarbij ook het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen betrokken is."

Hoe verklaart u dat mensen nu zelfs het rijksvaccinatieprogramma wantrouwen?

"Er is een algemene trend van afkalvend vertrouwen in deskundigen, een trend die gevoed wordt door incidenten. Ik snap dat mensen wantrouwend worden als deskundigen banden met farmaceutische bedrijven blijken of lijken te hebben. Dan vragen mensen zich onwillekeurig af of de zaken met opzet mooier of slechter worden voorgesteld omdat eraan kan worden verdiend. Mensen worden ook wantrouwend omdat ze steeds verschillende signalen horen. Het ene moment is de griep heel gevaarlijk en een paar dagen later is het een storm in een glas water. Met mijn epidemiologische kennis begrijp ik dat gedurende de ontwikkeling van zo'n epidemie de feiten, en daarmee de boodschap, steeds kunnen veranderen. Maar hoe kun je dat zodanig overbrengen dat het vertrouwen wél blijft? Dat is een vraag die me erg bezig houdt."

Wie is Agnes Kant?

Agnes Kant (1967) studeerde Gezondheidswetenschappen aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en promoveerde in de medische wetenschappen op een onderzoek naar baarmoederskanker. Ze werkte vijf jaar als wetenschappelijk medewerker op de afdeling epidemiologie in Nijmegen. Van 1998 tot 2010 was Agnes Kant lid van de Tweede Kamer voor de SP, de laatste twee jaar als fractievoorzitter. Ze was jarenlang lid van de commissie Volksgezondheid. Sinds 1 januari maakt Kant deel uit van de Lareb-staf.

"Zeker bij vaccinaties speelt het thema van bijwerkingen en veiligheid heel erg. Het gaat tenslotte meestal om gezonde kinderen. Ouders moeten ervan op aan kunnen dat goed en betrouwbaar is onderzocht dat de vaccinatie effectief maar ook veilig is en dat die veiligheid bewaakt wordt. Helaas zijn er ook krachten die de andere kant op trekken. Neem de Brit Wakefield die een relatie legde tussen vaccinatie en autisme. Later bleek dat hij de zaak bedrogen heeft, bijvoorbeeld door klinische informatie aan te passen als de uitkomsten niet in zijn straatje pasten. Maar inmiddels is dan het onderzoek al wel breed uitgemeten in de media. Het is heel erg dat foutieve en in dit geval zelfs frauduleuze informatie ertoe kan leiden dat mensen het vertrouwen verliezen in een vaccinatieprogramma en kinderen daardoor niet worden ingeënt."

U heeft de farmaceutische industrie altijd kritisch gevolgd. Ziet u ook positieve ontwikkelingen?

"Ik heb het idee dat de scherpe discussies die zijn gevoerd, wel hebben geleid tot meer bewustwording. Zo is mijn indruk dat de omgang met gunstbetoon is verbeterd. Dat willen de farmaceutische bedrijven ook wel. Ik begrijp goed dat het een concurrerende wereld is. Maar dan is het wel belangrijk dat er regels zijn waaraan iedereen moet voldoen, zodat er eerlijke concurrentie is. Een farmaceut zei mij eens dat hij geen probleem heeft met regels voor symptoombetaling, als die regels ook maar voor zijn concurrenten gelden."

Is het altijd gelukt uw netwerk met de wetenschap te onderhouden?

"Ja. Want ook al ben ik vijftien jaar weggeweest, ik ben altijd een beetje wetenschapper gebleven. Als er iets speelde in de

Wat doet Lareb?

Het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb verzamelt, registreert en analyseert bijwerkingen van geneesmiddelen en vaccins. Artsen, apothekers, patiënten en farmaciebedrijven kunnen bijwerkingen bij Lareb melden. Naast de registratie van die spontane meldingen, volgt Lareb een aantal nieuwe geneesmiddelen actief via Intensieve Monitoring. Bij mogelijke risico's van bijwerkingen informeert Lareb het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Agnes Kant geeft leiding aan twee activiteiten die in januari van het RIVM zijn overgeheveld naar het Lareb: de bewaking van veiligheid van vaccins uit het Rijksvaccinatieprogramma en de Teratologie Information Service (TIS). Dat is het informatiecentrum waar apothekers en artsen, in de praktijk vooral gynaecologen, verloskundigen en huisartsen, kunnen vragen wat de risico's zijn van bepaalde medicijnen tijdens de zwangerschap en borstvoeding. Kant wil ook de afdeling van de vaccinaties ombouwen tot een kennis- en informatiecentrum.
www.lareb.nl

Kamer heb ik me altijd gebaseerd op onderzoek en de meest recente wetenschappelijke inzichten. Dat kostte me wel veel tijd, maar ik kan niet anders werken. Als ik iets beweerde, zorgde ik ervoor dat ik wist dat het zo was. Als ik dat zo ontscheiden van mijzelf mag zeggen: vriend en vijand hebben dat altijd zo benoemd."

Waarbij zou de farmaceutische industrie u kunnen helpen?

"We hebben heel duidelijk een gezamenlijk belang. Als het gaat om medicatieveiligheid, is er niet zoveel discussie met de industrie. Er is al een goede samenwerking en uitwisseling van gegevens, maar misschien kan die nog beter. We zouden meer inzicht moeten krijgen in bijwerkingen bij langdurig gebruik, ook van bestaande medicijnen. Ik heb de farmasector wel eens opgeroepen om daarvoor een onafhankelijk fonds in te stellen. Die oproep wil ik nog wel eens herhalen."

Verwacht u van de industrie dat ze haar eigen tegenkracht organiseert?

"Ik begrijp dat het voor partijen moeilijk is van hun eigen product te zeggen dat er vervelende of mogelijk zelfs ernstige bijwerkingen zijn. Ook iemand die het vaccinatieprogramma bedenkt en opzet, heeft belangen, bijvoorbeeld om de vaccinatiegraad (terecht) hoog te houden. Maar waar het om gaat, is dat mensen informatie over medicijnen of de voor- en nadelen van vaccinatie volledig moeten kunnen vertrouwen. Daarom moet er een onafhankelijk instituut zijn zoals Lareb om die informatie te verzamelen en te verstrekken. Mijn motto daarbij is: geen belangenverstrengeling, maar belangenversterking in het belang van de patiënt en de volksgezondheid."